

Корми власного виробництва мають обліковуватися у складі готової продукції, тобто на рахунку 27 “Продукція сільськогосподарського виробництва”, а куповані – на рахунку 20 “Виробничі запаси”.

На годівлю тваринам списувати корми потрібно по тих цінах, по яких вони оприбутковані і обліковуються на рахунках 27 і 20.

Корми, згодовані тваринам без їх попереднього збирання (шляхом випасу), на складі не оприбутковують. Кількість згодованих таким способом кормів визначають розрахунковим шляхом за зоотехнічним або укiсним методом, що оформляють актами на оприбуткування пасовищних кормів. Справедливу вартість їх можна визначити відповідно до вартості кормової одиниці кормових буряків. Подібні розрахунки на суперечать нормам міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 “Сільське господарство” [4].

Встановлення справедливої вартості пасовищних кормів дозволяє оцінити доцільність їх використання. Згодовані корми шляхом випасу доцільно списувати в межах рахунку 23 “Виробництво” (дебет субрахунку 232 “Тваринництво”, кредит субрахунку 231 “Рослиництво”), оминаючи рахунок 27 “Продукція сільськогосподарського виробництва”.

Список використаних джерел:

1. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25 червня 1992 р. № 2498-ХІІ. – Електронний ресурс. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 “Біологічні активи”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 р. № 790, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 5 грудня 2005 р. за № 1456/11736. – Електронний ресурс. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 листопада 1999 р. за № 751/4044. – Електронний ресурс. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку. – К.: Видавничий дім “Сварог”, 2012. – 734 с.

УДК 631.162:637.5

В.О. ТЕРНОВСЬКИЙ, к.е.н,

доцент кафедри обліку і оподаткування,
Таврійський державний агротехнологічний університет

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЯМИ З ДАВАЛЬНИЦЬКОЮ СИРОВИНОЮ

Сьогодні ж виробництво готової продукції з давальницької сировини отримало широке розповсюдження в світовій економічній практиці і визнано Світовою організацією торгівлі однією з форм міжнародного поділу праці.

Операція з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах – операція з перероблення (оброблення, збагачення чи використання)

давальницької сировини в результаті технологічного процесу зі зміною коду по ТН ЗЕД (незалежно від кількості виконавців), а також етапів (операцій з перероблення цієї сировини) з метою отримання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі переробки, а також на заключному, є основним матеріалом та її вартість становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції, при цьому обов'язковим є попереднє здійснення поставки виконавцю давальницької сировини відносно повернення виготовленої з неї готової продукції замовнику. При розрахунку вартості давальницької сировини у вартості готової продукції враховуються вартість всієї вивезеної (ввезеної) давальницької сировини та витрати з доставки цієї сировини до виконавця.

Операції з давальницькою сировиною наразі є досить розповсюдженими і вимагають чіткого регулювання та контролю як зі сторони підприємств учасників, так і зі сторони держави. При цьому на різних рівнях управління переслідується одна мета – кожен захищає свої економічні та фінансові інтереси:

- підприємства-переробники – вирішують питання збереження та оновлення виробничих потужностей та трудових ресурсів, отримання постійних замовлень та прибутку;

- підприємства-давальці – зниження собівартості готової продукції, підвищення конкурентоспроможності продукції та отримання прибутку;

- держава підприємства-переробника – участь у світовому поділі праці, збереження виробничого та трудового потенціалу країни, залучення інвестицій, освоєння нових технологій, отримання доходів до бюджету за рахунок діючих підприємств;

- держава підприємства-давальця – розширення ринків збуту та ареолу економічного впливу, поповнення загального бюджету, винесення екологічно небезпечних виробництв за межі своєї країни.

Посилення позитивного та нівелювання негативного впливу таких операцій у кожній країні здійснюється на рівні державного управління, яке повинно забезпечити захист національних інтересів країни:

1. Ринковий механізм має певні обмеження тому і виникає потреба у державному управлінні. Так, на думку К. Сіо, ринкові структури можуть бути досконалими тільки в ідеалі, а в реальному світі вони недосконалі, що зумовлює втручання уряду для забезпечення загального благополуччя [1, с. 580].

Погоджуємося з думкою інших науковців і вважаємо, що на загальнодержавному рівні управління операціями з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічній діяльності слід розглядати як сукупність трьох складових:

- організація правового та інформаційно-аналітичного забезпечення здійснення операцій з давальницькою сировиною;

- здійснення державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності у сфері давальницьких операцій;

- облік та контроль за здійсненням давальницьких операцій зі сторони як держави, так і учасників.

Нейтральною закономірністю з боку держави може бути втручання в економічні процеси через неспроможність ринку, який характеризується стихійністю розвитку, забезпечувати виконання економічної політики держави, яка передбачає:

по-перше, створення міцної матеріальної основи для зростання добробуту народу;

по-друге, забезпечення суспільного відтворювання в необхідних пропорціях і масштабах;

по-третьє, підтримку балансу соціально-економічних інтересів різних верств населення;

по-четверте, збереження цілісності територіального простору країни [2, с. 15-16].

2. Регулювання державою операцій з давальницькою сировиною повинне здійснюватися як на етапі становлення ринкових відносин, так і при функціонуванні саморегулюючої економічної системи. В саморегульованій економічній системі держава головним чином діє як координаційний центр та втручається лише з метою підтримання стійкості й макроекономічної рівноваги та забезпечення механізму конкуренції [3 с. 12].

3. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності з переробки давальницької сировини має забезпечити формування та підтримку оптимальної структури зовнішньоекономічних зв'язків, коли держава повинна забезпечити захист національних інтересів та інтересів суб'єктів ЗЕД [4, с. 247], а також забезпечити збалансованість економіки та рівновагу внутрішнього ринку країни [5, с. 108].

Безперечно, існування давальницьких операцій є виправданим з точки зору збереження можливості функціонування низки підприємств та цілих галузей у країнах, що розвиваються. Але при застосуванні саме таких давальницьких схем і може призвести до негативних наслідків, що в свою чергу зумовить втручання держави в управління цими операціями.

Управління будь-яким явищем та процесом починається з того, що їх відокремлюють як певний об'єкт. Тому необхідно прослідкувати причини появи та розвиток операцій з давальницькою сировиною як окремого виду зовнішньоекономічної діяльності з метою їх визначення як об'єкту державного управління, що вимагає точної та достовірної інформації про їх діяльність.

Основним джерелом інформації про діяльність підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічні операції з переробки давальницької сировини є облікові та звітні дані, що формуються безпосередньо на підприємствах і є основою прийняття управлінських рішень щодо необхідності здійснення та обсягів цих операцій. Тому питання налагодження ефективної та раціональної системи обліку було і залишається актуальним й вимагає прискіпливої уваги науковців.

Список використаних джерел:

1. Сно К. К. Управленческая экономика / пер. с англ. М.: Инфра-М, 2000. 671 с.
2. Губерная Г.К. Рынок: новые условия управления. Донецк: ИЭП НАН Украины, 1995. 110 с.

3. Державне регулювання економіки: підручник / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога; за ред. І.Р. Михасюка. 2-ге вид., випр. і допов. К.: Атіка, Ельга-Н, 2000. 592 с.
4. Малиновський В. Я. Державне управління. К.: Атіка, 2003. 573 с.
5. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки. К.: МАУП, 2000. 176 с.

УДК 657.372.12

О.Л. ТІМЧЕНКО к.е.н.,
доцент кафедри підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності,
Київський кооперативний інститут бізнесу і права

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах перед вітчизняними менеджерами постають нові виклики, які пов'язані з адаптацією існуючих інструментів і методів управління до сучасних тенденцій розвитку світової економіки [1].

Підприємницька діяльність господарюючих суб'єктів спрямована на одержання прибутку. Саме можливість одержання прибутку та його наявність спонукає їх входити в певну сферу діяльності, а за відсутності прибутку або навіть загрози його відсутності - покидати певний сегмент ринку [2].

Прибутковість та дохідність підприємства є одним з найголовніших показників, що відображають фінансовий стан підприємства. Вони визначають мету підприємницької діяльності [3].

Попри складну ситуацію у державі, розвиток вітчизняного аграрного сектору останніми роками характеризувався суттєвим підвищенням як виробничих, так і основних його економічних показників, серед яких особливе місце займає прибуток, оскільки він, як зазначає Правдюк Н.Л., є одним із найважливіших індикаторів, який відображає рівень ефективності виробничої діяльності підприємства, його конкуренто-спроможність, стан продуктивності праці та фінансового благополуччя. Саме прибуток на сучасному етапі економічного розвитку є джерелом розширеного відтворення виробництва, зростання ринкової вартості підприємства та добробуту його власника, основним спонукальним мотивом підприємницької діяльності [4].

Прибуток виступає головним джерелом задоволення соціальних потреб суспільства, а також основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів для забезпечення розвитку підприємства [2].

Аналіз фінансових результатів сільськогосподарських підприємств України до оподаткування за 2009-2017 роки (табл. 1) свідчить, що їх абсолютний розмір (за виключенням незначного відхилення у 2017 році) поступово зростає. Має тенденцію до зростання (з 69,7 % у 2009 році до 86,2 % у 2017 році) і питома вага сільськогосподарських підприємств, які одержали прибуток.